

Na osnovu člana 7 stav 8 i člana 15 stav 3 Zakona o veterinarstvu ("Službeni list RCG", br. 11/04 i 27/07), Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja donijelo je

Pravilnik o mjerama za sprječavanje pojave, utvrđivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bjesnila kod životinja*

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 53/2011 od 11.11.2011. godine.

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se mjere za sprječavanje pojave, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bjesnila kod životinja.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **pojava bjesnila** je slučaj kada je bjesnilo utvrđeno i potvrđeno virusološkim ispitivanjima ovlaštene laboratorije;
- 2) **sumnja na pojavu bjesnila** je slučaj kada rezultat kliničkog pregleda i epizootičkog ispitivanja ukazuje da postoji opasnost od pojave bjesnila, do dobijanja rezultata iz ovlaštene laboratorije;
- 3) **žarište ili izbijanje bolesti** (outbreak) je gazdinstvo ili drugo mjesto gdje se životinje drže zajedno ili gdje je jedan ili više slučajeva bolesti službeno potvrđen;
- 4) **zaraženo područje** je područje gdje je utvrđen jedan ili više izvora zaraze i gdje postoji mogućnost širenja zaraze i obuhvata područje u poluprečniku od najmanje tri kilometara od žarišta bolesti;
- 5) **ugroženo područje** je područje na koje se zaraza sa zaraženog područja može prenijeti i gdje postoji mogućnost širenja zaraze i obuhvata područje u poluprečniku od najmanje 10 kilometara od žarišta bolesti.

Sprječavanje pojave bjesnila kod domaćih životinja

Član 3

Radi sprječavanja pojave bjesnila kod domaćih životinja preduzimaju se sljedeće mjere:

- 1) popis i identifikacija životinja;
- 2) vakcinacija pasa i mačaka starijih od tri mjeseca i revakcinacija pasa i mačaka godišnje inaktivisanom vakcinom protiv bjesnila, koja je proizvedena u skladu sa protokolima propisanim u Evropskoj farmakopeji za veterinarsku upotrebu (vaccinum rabiei inactivatum and usum veterinarijūm).

Životinja se smatra zaštićenom od bjesnila u slučaju primarne vakcinacije (prva vakcinacija) kada je protekao 21 dan od dana vakcinacije, prema uputstvu proizvođača primarne vakcine.

Životinja se smatra zaštićenom od bjesnila od dana revakcinacije ako je revakcinacija izvršena u roku za vakcinaciju prema uputstvu proizvođača kojom je izvršena prethodna vakcinacija, a najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana poslednje vakcinacije.

Revakcinacija (ponovna vakcinacija – booster) smatra se prvom vakcinacijom:

- 1) ako nije sprovedena u roku za vakcinaciju prema uputstvu proizvođača kojom je izvršena prethodna vakcinacija, a najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana prethodne vakcinacije;
- 2) ako vlasnik odnosno držalac životinje nema potvrdu veterinara o prethodnoj vakcinaciji životinje.

Mjere u slučaju sumnje na pojavu bjesnila

Član 4

U slučaju sumnje na pojavu bjesnila, veterinar mora obaviti klinički pregled životinje radi utvrđivanja opravdanosti sumnje na bjesnilo.

Pregledu iz stava 1 ovog člana podliježe i životinja koju je životinja sumnjiva na bjesnilo mogla zaraziti.

Ako veterinar posumnja da je životinja oboljela od bjesnila, dužan je, bez odlaganja da:

- 1) izda držaocu pisano uputstvo o izolaciji životinje;

2) u slučaju da životinja iz tačke 1 ovog stava uquine, odmah dostavi glavu ili cijeli leš životinje na laboratorijsko ispitivanje;

3) obavjesti nadležnog veterinarskog inspektora o pojavi znakova na osnovu kojih se sumnja da je životinja oboljela od bjesnila.

Psi i mačke koji povrijede ljude, a ne pokazuju kliničke znake bjesnila, moraju se staviti pod kontrolu koja traje 10 dana od dana nanošenja povrede.

U periodu stavljanja pod kontrolu iz stava 4 ovog člana, moraju se obaviti klinički pregledi životinja i to: prvog, petog i desetog dana.

Po prijemu obavještenja iz stava 3 tačke 3 ovog člana, nadležni veterinarski inspektor vrši epizootiološko ispitivanje i, u slučaju opravdane sumnje, nalaže: usmrćivanje eutanaziju životinje i laboratorijsko ispitivanje.

Životinje za koje se sumnja da su oboljele od bjesnila ne vakcinišu se i ne liječe, osim u naučnoistraživačke svrhe.

Utvrđivanje postojanja bjesnila

Član 5

Životinja se smatra oboljelom od bjesnila kada se utvrdi prisustvo virusa bjesnila:

- 1) laboratorijskim ispitivanjem tehnikom imunofluorescentnih antitijela;
- 2) biološkim ogledom na miševima;
- 3) drugom metodom u skladu sa važećim OIE priručnikom za standarde dijagnostičkih testova i vakcina.

Biološki ogled na miševima obavezan je u slučaju kada laboratorijsko ispitivanje tehnikom imunofluorescentnih antitijela na ispitanom materijalu od te životinje daje sumnjiv rezultat ili kada laboratorijsko ispitivanje tehnikom imunofluorescentnih antitijela daje negativan rezultat, a materijal za ispitivanje potiče od životinje koja je povrijedila čovjeka.

Mjere u zaraženom i ugroženom području

Član 6

Kad se utvrdi bjesnilo i dok traje opasnost od bjesnila, u zaraženom i ugroženom području preduzimaju se jedna ili više od sljedećih mjera:

- 1) zatvaranje i izolacija životinja za koje se sumnja da su oboljele od bjesnila;
- 2) zatvaranje i izolacija pasa i mačaka mlađih od tri mjeseca;
- 3) držanje pasa na povodcu i s korpom za pse i mačaka pod kontrolom, u bezbjedno ograđenom prostoru;
- 4) provjera postupaka koje je preduzeo držalac životinje i utvrđivanje mogućeg kontakta zaražene životinje s drugim životinjama, na koje se bjesnilo može prenijeti ili s ljudima;
- 5) vakcinacija nevakcinisanih pasa i mačaka, a po potrebi i drugih prijemčivih životinja;
- 6) eutanazija pasa i mačaka lualica;
- 7) eutanazija životinja za koje se sumnja da su bijesne, a promijenile su ponašanje svojstveno svojoj vrsti;
- 8) eutanazija životinja koje je ugrizla bijesna životinja;
- 9) eutanazija životinja koje su bile u kontaktu sa bijesnom životinjom, odnosno sa sumnjivom životinjom ili vakcinisanje tih životinja, ako na njima nema znakova ujeda (osim nevakcinisanih pasa i mačaka) i njihovo držanje u karantinu šest mjeseci;
- 10) zabrana prometa pasa i mačaka;
- 11) zabrana ili ograničenje održavanja sajмова, pijaca, izložbi kao i drugih oblika okupljanja pasa i mačaka;
- 12) životinje vakcinisane protiv bjesnila koje je ugrizla bijesna životinja stavljaju se pod pojačani nadzor u trajanju od šest mjeseci, u kom periodu je vlasnik životinje dužan veterinarskoj ambulanti prijaviti promjene zdravstvenog stanja nadgledanih životinja;
- 13) dezinfekcija prostorija i prostora u kojima se nalazi životinja oboljela od bjesnila ili na bjesnilo sumnjiva životinja i pribora koji je bio u dodiru s takvom životinjom;
- 14) zabrana iznošenja životinjskih proizvoda i predmeta kojima se bjesnilo može prenijeti iz žarišta;
- 15) zabrana skidanja kože s leševa pasa, mačaka, lisica, vukova i ostalih krznaša;
- 16) zabrana prometa i klanja životinja sumnjivih na bjesnilo, prodaja ili konzumiranje pojedinih dijelova tih životinja, mlijeka ili ostalih proizvoda porijeklom od tih životinja, kao i skidanje koža sa tih životinja.

Prilikom sprovođenja mjere iz stava 1 tačke 5 ovog člana se određuju se vrste životinja koje će se vakcinisati, rok u kojem se vakcinacija mora obaviti i vrsta vakcine.

Dezinfekcija iz stava 1 tačka 13 ovog člana vrši se svakodnevno, do eutanazije i neškodljivog uklanjanja životinja ili do prestanka posmatranja na bjesnilo sumnjive životinje, nakon čega se obavlja završna dezinfekcija.

Izuzeće

Član 7

Izuzetno od člana 6 stav 1 tačka 3 ovog pravilnika, izvan naseljenih mjesta mogu se slobodno kretati: psi čuvari stada na ispaši, službeni psi policije i vojske Crne Gore, psi spasilačkih ekipa i psi vodiči slijepih lica, ukoliko je od njihove vakcinacije prošlo vrijeme stvaranja imuniteta u skladu sa članom 3 st. 2 i 3 ovog pravilnika.

Prestanak bjesnila

Član 8

Smatra se da je bjesnilo prestalo ako su sprovedene sve naređene mjere i izvršena završna dezinfekcija u skladu sa ovim pravilnikom i ako je od poslednjeg potvrđenog slučaja bjesnila proteklo tri mjeseca, a u tom periodu nije ustanovljen nijedan slučaj bjesnila kod životinja.

Pojava bjesnila kod divljih životinja

Član 9

U cilju sprječavanja pojave, suzbijanja i iskorjenjivanja bjesnila kod lisica i drugih divljih životinja, sprovodi se oralna vakcinacija lisica i drugih divljih životinja i monitoring tih životinja kao i druge mjere u skladu sa Zakonom o veterinarstvu.

Sprječavanje pojave, utvrđivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bjesnila kod lisica i drugih divljih životinja i monitoring tih životinja sprovodi se prema programu u skladu sa Zakonom o veterinarstvu.

Sprovođenje mjera prema programu iz stava 2 ovog člana vrši se u saradnji sa korisnicima lovišta.

Prestanak važenja propisa

Član 10

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o mjerama za utvrđivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bjesnila kod životinja ("Službeni list CG", broj 17/07).

Stupanje na snagu

Član 11

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 323/11-0601-3409

Podgorica, 2. novembar 2011. godine

Ministar,

Tarzan Milošević, s.r.

* Članom 3 st. 2 i 3 ovog pravilnika prenešena je Odluka Komisije od 2. februara 2005. godine o određivanju perioda nakon kojeg se vakcinacija protiv bjesnila smatra validnom (2005/91/EC: Commission Decision of 2 February 2005 establishing the period after which the anti-rabies vaccination is considered as valid)